

Vedlegg til saksframlegg Tal teljetidspunkt barnehagane i Alver

Saksopplysningar:

I samsvar med vedtak i Formannskapet den 10.6, har administrasjonen greidd ut eit alternativ med to teljetidspunkt for barnehagane i Alver kommune. I det følgjande vil vi presentere moglege koneskvensar av å halde fram med eitt teljetidspunkt i året (15.desember) og ved eventuelt å innføre to teljetidspunkt.

Til vanleg er dei største endringane i høve til tal barn i barnehagane i kommunen knytt til nytt barnehageår. Dei fleste barnehagane har endringar i tal barn frå nytt barnehageår, og fordelinga mellom barn under 3 år og barn over 3 år kan endre seg frå eit barnehageår til neste. Dersom det er aktuelt å innføre fleire teljetidspunkt for barnehagane, vil det ha størst effekt å innføre eit teljetidspunkt i samband med nytt barnehageår. Det vil ha mindre effekt å innføre eit teljetidspunkt for våren, dersom det ikkje er lagt eit teljetidspunkt knytt til nytt barnehageår. Administrasjonen har difor lagt til grunn i vidare utgreiing at eit eventuelt teljetidspunkt 2 vil bli lagt til oppstart av nytt barnehageår.

Ved to teljetidspunkt må vi framleis halde fram med 15.12, då den er lovfesta, medan vi kan vurdere om teljetidspunkt 2 skal gjelde frå 15.8 eller 1.9. Bergen kommune har teljetidspunkt 1.9 og 15.12.

Alver kommune sin eksisterande praksis i høve til tildeling av tilskot, er slik at desse endringane først vert tatt omsyn til etter rapporteringa i desember. Med noverande teljetidspunkt 15.12., der endringar vert gjort gjeldande frå 1.1., får dei private barnehagane berekna tilskot for tal barn i barnehagen pr. 15.12. I praksis betyr det at barnehagane får same tilskot i månadane august-november, som dei hadde for våren, uavhengig av om tal barn i barnehagen har endra seg. Dersom tal barn i barnehagen går ned frå vår til haust, får barnehagen tilskot for fleire barn enn det reelle barnetalet er fram til 15.12. Dersom tal barn i barnehagen går opp frå vår til haust, får ikkje barnehagen dette kompensert før frå 1.1. (etter teljetidspunkt 15.12).

Prognosane for barnetal i aldersgruppa 1-5 år viser at Alver kommune får færre barn i denne aldersgruppa i dei komande åra, medan det er venta ein svak auke i tal barn frå 2025 og fram mot 2032.

Konsekvens for dei private barnehagane

Dersom kommunen innfører eit ekstra teljetidspunkt i samband med hovudopptaket, vil dette føre til tettare samanheng mellom det reelle tal barn i barnehagen og tilskot.

Hovudopptaket for tildeling av barnehageplass i Alver kommune er som regel slutført i løpet av mai månad. Både undervegs i opptaket og etter slutført opptak veit barnehagane kor mange barn dei skal ha i barnehagane neste barnehageår. Dette gir grunnlag for planlegging av drift og bemanning neste barnehageår.

Dei private barnehagane vil få tilskot for det faktiske barnetalet i barnehagen frå nytt barnehageår. Barn som startar i barnehagen i løpet av hausten (rett til barnehageplass frå fylte 1 år), vil ikkje telje med i tilskotet før ved teljing 15.12.

Etter lovverket knytt til berekning av tilskot, skal kommunen justere tilskotet til private barnehagar ved vesentlege endringar i drifta. Kva som kjem inn under vesentleg driftsendring, må vurderast individuelt frå barnehage til barnehage, mellom anna knytt til storleiken på barnehagen. Ved vesentlege endringar i drifta skal den private barnehagen få sitt tilskot justert, uavhengig av tal teljetidspunkt.

Dersom ein barnehage får eit større tal barn som startar i barnehagen i løpet av hausten, så kan det vere aktuelt å vurdere om dette kjem inn under retten knytt til vesentleg endring i drifta.

Dei private barnehagane får ikkje kompensert (justert tilskot) for opptak av barn i barnehagen i tidsrommet etter 15.12 og fram til neste teljetidspunkt, t.d. 1.9, dersom kommunen berre har to teljetidspunkt.

Det vil vere behov for å definere kva som utløyser rett til justering av tilskot, knytt til vesentlege driftsendringar i ein privat barnehage. Dette må kome tydeleg fram i retningsline for tildeling av tilskot til dei private barnehagane.

Konsekvens for barn og føresette (brukarperspektivet)

Rett til barnehageplass er regulert i Lov om barnehager (barnehageloven). Etter §16 i barnehagelova, har barn som fyller 1 år innan utgangen av august det året det vert søkt om barnehageplass, etter søknad rett til å få plass i barnehage frå august. Barn som fyller 1 år i september, oktober eller november, har etter søknad rett til å få barnehageplass innan utgangen av den månaden barnet fyller 1 år.

Uavhengig av tal teljetidspunkt, har barn som fyller 1 år i løpet av hausten og som søker om barnehageplass i samband med hovudopptaket, rett på barnehageplass frå fylte 1 år.

Foreldre som har utvida permisjonstida, og difor ønskjer barnehageplass frå t.d. 1.1., kan erfare at det er vanskelegare å få barnehageplass frå dette tidspunktet. Grunngeving for dette kan vere at ein privat barnehage ikkje får tilskot for å ta opp eit barn om våren eller at opptak i ein kommunal barnehage på våren har stor innverknad på driftstilskot til private barnehagar to år etter.

Dersom kommunen i retningsline for tildeling av tilskot til private barnehagar definerer at vesenteleg driftsendringar også skal inkludere opptak av barn på våren, kan det opne for at føresette opplever at det er større samsvar mellom behov for barnehageplass og tilbod. Rammer for vesentleg driftsendring i barnehagen må definerast tydeleg i den kommunale retningslina.

Konsekvens for kommunen

Dersom kommunen skal nytte to teljetidspunkt i staden for eitt teljetidspunkt som vi har i dag, er det endringane ved hovudopptaket som vil ha størst økonomisk effekt.

Eit teljetidspunkt 15.8 eller 1.9 vil vere med på å regulere tilskotet i samsvar med det reelle barnetalet i barnehagane ved nytt barnehageår. Dei komande åra ventar vi reduksjon i tal barn i barnehagane i kommunen, og difor vil det ha ein økonomisk effekt å justere tilskot til private barnehagar i samsvar med det reelle barnetalet.

I dei kommunale barnehagane blir bemanninga justert etter tal barn i barnehagen gjeldande frå nytt barnehageår og i samsvar med opptak av barn ut over hausten. To teljetidspunkt vil i større grad bidra til likebehandling av private og kommunale barnehagar i kommunen.

Vurdering:

I saksutgreiinga har administrasjonen lagt fram eit framlegg til vedtak om å innføre tre teljetidspunkt for barnehagane i Alver. Grunngeving for dette er knytt både til det å sikre samanheng mellom tal barn i barnehagane og tilskot som blir betalt ut til private barnehagar frå nytt barnehageår, samt stimulere til supplerande opptak i løpet av barnehageåret.

Dei største endringane i tal barn i barnehagane er knytt til nytt barnehageår, og difor er også det å innføre eit teljetidspunkt om hausten mest relevant i denne samanheng. Om teljetidspunktet om hausten er 15.8 eller 1.9 er av mindre betyding, men 1.9 gir både barnehage og kommune litt betre tid til arbeidet enn 15.8. Dette fordi 15.8 er tett opp mot ferieavvikling og oppstart av barnehageåret.

Dersom det blir aktuelt å innføre fleire teljetidspunkt for barnehagane i Alver, kan 1.9 vere ein aktuell dato å gå vidare med.

Eit ekstra teljetidspunkt frå tidleg haust vil ha ein betydeleg økonomisk effekt for dei komande åra, då vi ventar reduksjon i tal barn i barnehagane i denne perioden. Dersom kommunen hadde hatt teljetidspunkt i 15.8 frå barnehageåret 2021/22, med ein reduksjon på 94 heile plassar i private barnehagar frå nytt barnehageår, ville dette hatt ein økonomisk konsekvens på ca. 5 mill. nkr.

Uavhengig av tal teljetidspunkt er det behov for å kvalitetssikre kommunen sine retningslinjer for tildeling av tilskot til dei private barnehagane. Ved å til dømes skildre korleis vesentlege endringar i drifta utanom teljetidspunkta kan opne for ny vurdering av tilskot, vil dette kunne bidra til ein meir føreseieleg kvardag for dei private barnehagane. Supplerande opptak utanom hovudopptaket kan bidra til at familieane opplever samsvar mellom tilbod om barnehageplass og familien sine prioriteringar og behov. Dette kan også uttrykkjast som å vere til barnets beste.

Det vil vere behov for å vurdere om dei private barnehagane skal få kompensert for opptak i løpet av hausten, knytt til rett til barnehageplass frå fylte 1 år, eller om dette først blir kompensert ved teljing 15.12. Det er også behov for å tydeleggjere kva av vesentleg driftsendring i barnehagen som utløyser rett til ny vurdering av tilskot. Dette bør kome tydeleg fram i retningsline for tildeling av tilskot til private barnehagar i Alver kommune. Måsetjinga må vere å sikre føreseieleg og stabil drift både i private og kommunale barnehagar.

Oppsummering av hovudpunkta i vedlegget :

- Om kommunen skal innføre fleire teljetidspunkt for barnehagane, vil teljetidspunkt 15.8 eller 1.9 ha størst effekt. Dette fordi dei største endringane i tal barn er knytt til nytt barnehageår. Teljetidspunktet 15.desember er lovfesta.
- Fleire teljetidspunkt vil føre til at tilskota til private barnehagar blir justert i samsvar med tal barn per teljetidspunkt. Dei komande åra har dette ein betydeleg økonomisk effekt for kommunen.
- Ved å definere i lokal retningsline for berekning av tilskot til private barnehagar kva for vesentleg endring av drifta i barnehagen som kan opne for ny vurdering av tilskot, vil dette bidra til føreseieleg og tydeleg informasjon til dei private barnehagane.